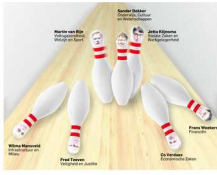

Alle ballen op de staatssecretaris

JAMIE GROENESTEIN

DEN HAAG

Minder aanzien, maar elke dag wel een flinke werktas mee naar huis. Na het vertrek van Wilma Mansveld laait de discussie op dat staatssecretarissen vooral de 'hoofdpijndossiers' van ministers op het bord krijgen. 'Een minister mag niet vallen, een staatssecretaris wel'.

TOBIAS DEN HARTOG EN LAURENS KOK

Vilein grapje op het Binnenhof vanuit de oppositie: een werkdag voor staatssecretaris Wilma Mansveld? Worstelen met de NS, Prorail, de Fyra, de problemen rond Schiphol, het gedoe bij Air France-KLM, de veiligheid in de lucht na de MH17-ramp en het vergroenen van het belastingstelsel. Een werkdag voor minister Melanie Schultz? Het onthullen van een snelheidsbord (130 km/h! Hoera!) langs de A15.

Het mag rijkelijk overdreven zijn, maar de werkverdeling tussen de bewindslieden in het kabinet-Rutte is ineens onderwerp van discussie. Want hoewel Mansveld (PvdA) met het slepende hoofdpijndossier Fyra al een probleem op haar bord had, had ze sowieso niet een te zware portefeuille? En kwam minister Schultz (VVD) niet te gemakkelijk weg met een 'pretpakket'?

Politieke kleur

Ministers en staatssecretarissen verdelen de taken al bij het aantreden. Overwegingen zijn: wie vindt wat leuk, waar liggen de talenten en - niet onbelangrijk -

welk dossier past bij welke politieke kleur. Asphalt en VVD strookt lekker, zoals milieu en PvdA eveneens meer voor de hand ligt.

Zo ging het in 2012 met Mansveld en Schultz niet anders. Die laatste zag in de Omgevingswet (hoewel minder sexy en gevoelig) ook een enorme taak en wilde wel eens iets anders dan het spoor. Van afschuiven was geen sprake, zeggen betrokkenen. Sterker, toen het Fyra-dossier Mansveld over de schoenen begon te lopen, bood Schultz aan om luchtvaart over te nemen, klinkt het in liberale kring nu.

En daarbij, Schultz had als minister in Rutte-I en daarvoor als staatssecretaris ook heel wat te stellen met de hsl, maar kwam nooit in politieke problemen. Mansveld had vrijwel meteen na haar aantreden de Kamer op haar nek. Zou Schultz niet gewoon een bewaamer bestuurder zijn, vragen VVD'ers zich af.

Of de opvolgster van Mansveld een kleiner takenpakket krijgt, laat premier Mark Rutte in het midden. „We blijven zoeken naar balans.” Het zou overigens niet voor het eerst zijn dat er tussentijds wordt herschikt. Onlangs nog nam minister Ard van der Steur (Veiligheid, VVD) een partij werk over van zijn staatssecretaris Klaas Dijkhoff. Nu die z'n handen vol heeft aan de vluchtelingenstroom, stalt hij taken op gebied van privacy- en gegevensbescherming zolang bij zijn partijgenoot.

Opvallende constatering is dat in deze kabinetsperiode al vier staatssecretarissen hun biezen konden pakken tegenover slechts één minister, Ivo Opstelten. En zij die er nog zitten, hebben het zwaar, zoals Martin van Rijn (Volksgezondheid) en Jetta Klijnsma (Sociale Zaken). Niet toevallig zijn zij belast met de uitvoering van grote hervormingen.

Moeilijke figuur

Komt het 'hulpje van de minister' niet per definitie eerder in de wind te staan? „De staatssecretaris is een moeilijke figuur,” taxeert Anne Bos, onderzoeker aan het Centrum voor Parlementaire Geschiedenis in Nijmegen. „Zijn portefeuille is al snel te licht, dan wel te zwaar.”

In PvdA-kringen wordt nadrukkelijk gesteld dat Mansveld zich nooit over haar werklust heeft beklagd. Men wijst er fijntjes op dat dit ook niet vermeld staat in het rapport over de Fyra.

Bos wijst erop dat coalitiepartijen belangrijke pionnen in het kabinet vaak feller beschermen dan een eenvoudige staatssecretaris. „Na de Bijlmerramp-enquête lagen de ministers Jorritsma (VVD) en Borst (D66) stevig onder vuur. Maar omdat zij beide vicepremier waren, mochten zij niet vallen. Dat zou het einde van het kabinet hebben betekend. In het geval van Mansveld kan het kabinet gewoon door.”

Klagen over de werklust is zeldzaam. CDA'er Hans Hillen deed het in Rutte-I, waarin hij als minister van Defensie het zonder staatssecretaris moest doen. Verder is het maar net wat er op je pad komt. Mansveld kreeg onverwacht het éne na het andere probleem, terwijl iemand als Camiel Eurlings als minister van Verkeer goed overeind bleef, ook al bevatte zijn pakket het wegenbeleid, het spoor én de luchtvaart. Hillen: „Zijn staatssecretaris Tineke Huizinga had zo'n kleine portefeuille, dat zij het afkon met een 3-daagse werkweek.”